

19

අජ්ටාංග සීලය හා දස සීලය

සගම සුනීත හිමි,
ශ්‍රී සුධර්මෝදය පිරිවෙන,
බදුපොල,
ගිනිගත්තේන.
2013-12-26

තිසරණ සරණයි!

මා හිතවත් සමන් වෙත. ඔබ එවූ ලිපිය ලැබුණා. එහි ලියා තිබූ ඔබේ තොරතුරු බලා මා සතුටු වුණා. ඔබ මෙවර වාර විභාගයෙන් පළමුවෙනියා ලු නේද? ඇත්තට ම සතුටුයි. මා පාසලේ සිටිද්දී අපි දෙන්නා නේ මාරුවෙන් මාරුවට පළමු වෙනියා වුණේ. ඔබට මතක ද?

ඉතින් සමන්, මගේ තොරතුරු ටිකක් ලියනවා නම්, මම ඉන්නෙ පිරිවෙතේ පළමු වසරේ. ඒ කියන්නේ පාසලේ හත වසර වාගේ. මමත් මෙවර වාර විභාගයෙන් පළමු වෙනියා. මට දැන් පාලි සංස්කෘත භාෂාත් පුළුවන්.

ආ.... අමතක වෙන්න ගියේ ඔබ මගෙන් ප්‍රශ්න ටිකක් අහලා එවලා තිබුණා නේද? “අටසිල්” හා “දසසිල්” ගැන. ඇයි ලබන පෝයට සිල් ගන්නවත් හිතුවා ද? පෝයට සිල් ගන්න එක හොඳයි කියල අපේ ලොකු හාමුදුරුවෝ නිතරම කියනවා.

ඉතින් සමන් අටසිල් සහ දසසිල් ගැන පිරිවෙතේ හාමුදුරුවෝ අපට හොඳට කියල දීපු තොරතුරු තියනවා. මම ඒවා ඔබට ලියලා එවනවා. පන්සිල් ගිහි බෞද්ධයෙකුගේ නිත්‍ය සීලය කියලනෙ අපි ඉගෙනගෙන තියෙන්නේ. ඒත් නිවන් ලබන්න පිලිවෙත් පුරන කොට පන්සිල් පමණක් සැහෙන්නෙ නෑ. ඊට වඩා උසස් සිල් රකින්න ඕන. එහෙම උසස් සිල් ක්‍රම දෙකක් තමයි,

අටසිල් හා දසසිල් කියන්නේ.....

සාමාන්‍යයෙන් ගිහි බෞද්ධයෙකුට ජීවිත කාලය පුරා මේ අටසිල් හා දසසිල් සමාදන් වෙලා ජීවත් වෙන්න අමාරුයි. ඒ නිසා අපේ බෞද්ධයින් හුරුවෙලා ඉන්නෙ පසළොස්වක පෝයට විශේෂයෙන් පන්සලට ගිහින් මේ සිල් සමාදන්වෙලා එහි කාලය ගත කරන්න. සමහර බෞද්ධ පිරිස් මාසේ පෝය හතරට ම අටසිල් හා දසසිල් සමාදන් වෙනවා. මේ ආකාරයෙන් සිල් ගැනීම.....

පෙහෙවස් සමාදන් වීම

කියල හඳුන්වනවා. ඉතාම ස්වල්ප දෙනෙක් ජීවිතය පුරා මේ සිල් සමාදන්ව ඉන්නවා. ඒ අයට කියන්නෙ,

බුන්මවාරි

ජීවිත ගත කරනව කියල යි. ඒ අයට නිවන් මගේ පිළිවෙත් පුරන්න හරි ලේසියි. ඉස්සරවෙලාම මම දක්වන්නම් අටසිල් කියන්නෙ මොනවද කියල.

අටසිල්

1. පාණාතිපාතා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
2. අදින්නාදනා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
3. අබ්‍රහමචරියා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
4. මුසාවාද වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
5. සුරාමේරය මජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
6. විකාල භොජනා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
7. නචච ගීත වාදිත විසුක දසසන මාලා ගන්ධ විලෙපන ධාරණ මණ්ඩන විභුසනට්ඨානා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
8. උච්චාසයන මහාසයනා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි

පන්සිල්වල තිබුණු සිල් හතරකුත් එක්ක තවත් සිල් හතරක් එක් වෙලා අටසිල් සකස් වෙලා තියෙනවා. පන්සිල්වලදී ඉගෙනගත් කරුණුවලට අමතරව එක්වන සිල් ගැන ටිකක් විස්තර ලියන්නමි.

අටසිල්වල තිබෙනව “අබ්‍රහමවරියා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි” කියල සිල් පදයක්. පන්සිල්වල මෙය යෙදිල තිබෙන්නෙ “කාමෙසු මිච්ඡාචාරා” කියලයි. ඒ අනුව ගිහි ජීවිතයේදී අයථා ලෙස කාම සේවනය කිරීම එයින් අදහස් කරනවා.

එහෙත් අටසිල් සමාදන්වන උපාසක උපාසිකාවන් කාම සේවනයෙන් සම්පූර්ණයෙන් වැළකී සිටිය යුතු ය. “බ්‍රහ්මචාරී” යනු එයයි.

ඒ වගේ ම අටසිල්වල “විකාලභොජනා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි” කියලත් සිල් පදයක් තිබෙනවා නේ ද? ඒකෙන් කියවෙන්නේ අවේලාවේ ආහාර ගැනීමෙන් වැළකීම යි. මෙහි “විකාලය” යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ පෙරවරු කාලයෙන් පසුවයි. ඉර හැරුණාට පසුව ආහාර ගැනීමෙන් වැළකීමෙන්, රෝග අඩුවීම, දුක් පීඩා අඩුවීම, ශරීරය සැහැල්ලු වීම, ශරීර ශක්තිය, බලය වැඩි වීම, පැවිදි ජීවිතය පහසු කර වීම කියන ආනිසංස පහක් ලැබෙන බව බුදුහාමුදුරුවෝ වදාරා තිබෙනවා.

අටසිල්වල තිබෙන දිගම සිල් පදය “නච්ච ගීත වාදිත විසුක දසසන මාලා ගණු විලෙපන ධාරණ මණ්ඩන විභුසනට්ඨානා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි” වශයෙන් දක්වෙන සිල් පදය යි.

නැටුම් ගැයුම් වැයුම් කිරීමෙන් වැළකීම. එවැනි විසුළු දසුන් නැරඹීමෙන් වැළකීම හා මල් ගඳ විලවුන් දැරීම, සැරසීම, අලංකාර වීම ආදියෙන් වැළකීමයි. මේවා සාමාන්‍ය ගිහියන්ගේ දේවල්. අටසිල් සමාදන් වන ගිහියන් දවසකට හෝ මේවායින් අතක් විය යුතු ය. මේ සික පදය සමාදන් වීම ආශාව දුරු කිරීමට, ඉඳුරන් දමනය කිරීමට හේතු වෙනවා.

“උච්චාසයන මහාසයනා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි” කියන්නේ අටසිල්වල අවසාන සික පදය.

මෙයින් අදහස් කරන්නේ වඩු රියනකට වඩා උස් ඇඳ පුටු ආදියෙන් හා මහා සුබෝපභෝගී ඇඳ පුටු පාවිච්චි කිරීමෙන් වැළකී සිටීම යි. සිල්වත් ජීවිතයකට අවශ්‍ය නිහතමානී බව හා වාමි බව රැක ගැනීමට මේ සිල් පදය හොඳයි.

සමන්, ඔබට දැන් තේරෙනව නේද? අටසිල් කියන්නේ මොනව ද? කියල. ඒත් එක්කම දසසිල් ගැනත් කියලා දෙන්නම.

දසසිල්

1. පාණාතිපාතා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
2. අදින්නාදනා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
3. අඛුභමචරියා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
4. මුසාවාද වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
5. සුරාමෙරය මජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
6. විකාල භොජනා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
7. නචච ගීත වාදිත විසුක දසසනා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
8. මාලා ගන්ධ විලෙපන ධාරණ මණ්ඩන විභුසනට්ඨානා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
9. උච්චාසයන මහාසයනා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි
10. ජාතරූප රජන පටිගහණා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි

දසසිල්වලදී මූලික වශයෙන් සිදුවෙලා තිබෙන්නේ අටසිල්වල තිබුණ එක සිල් පදයක් මේ විදියට දෙකට බෙදීමයි.

1. නචච ගීත වාදිත විසුක දසසනා වෙරමණි සික්කා පදං සමාදියාමි
2. මාලා ගන්ධ විලෙපන ධාරණ මණ්ඩන විභුසනට්ඨාණා වෙරමණි සික්කා පදං සමාදියාමි

ඒ වගේම,

“ජාතරූප රජන පටිගහණා වෙරමණි සික්කාපදං සමාදියාමි”
කියල අලුතින් සිල් පදයක් එකතු වෙලා.

සාමාන්‍යයෙන් මෙහි තේරුම නම් රන් රිදී මසු කහවණු පිළිගැනීමෙන් වැළකීම යන්න යි. ඒ ඒ කාලවලට ඒ ඒ ප්‍රදේශවලට අයත් මුදල් පරිහරණය කිරීමෙන් වැළකීම යනුවෙන් මසු කහවණු යන්න අදට ගැලපෙන සේ තේරුම් ගත යුතු යි. දසසිල් සමාදන් වන ගිහියාට දවසකට හෝ මිල මුදල් පරිහරණය කිරීමේ බර සැහැල්ලු කරගන්නට පුළුවන් වෙනව මේ සිල් පදය රැකීමෙන්.

ඉතින් සමන්, අටසිල් හා දසසිල් ගැන තොරතුරු ඔහොමයි. ඔබ ලබන පෝයට සිල් ගන්නවත් හිතල තිබෙනවානම් මට පුළුවන් මේ ගැන තව විස්තර ලියන්න.

අටසිල් හෝ දසසිල් සමාදන් විය යුත්තේ හාමුදුරු නමකගෙන්. ඒ වුනාට දසසිල් සමාදන් වුණ උපාසකයෙකුට හෝ උපාසිකාවකට වුව ද අටසිල් හා දසසිල් සමාදන් කරවන්න පුළුවන්. එහෙත් අටසිල් රකින කෙනෙකුට දසසිල් සමාදන් කරවන්න බෑ.

කොහොම වුණත් අටසිල් හෝ දසසිල් සමාදන් වන කෙනෙක් සුදුවතින් සැරසී උතුරු සළුව පොරවාගෙන සිල්වතුන් වෙත ගිහිල්ල මෙන්න මේ පාඨය කියල සිල් ඉල්ලන්න ඕන.

අටසිල් ඉල්ලීමේ දී

ඔකාස අහං භනෙන, තිසරණෙන සද්ධිං අට්ඨංග සීලං ධම්මං යාවාමි අනුගහං කඛා සීලං දෙථ මේ භනෙන.

තේරුම:

අවසරයි ස්වාමිනි. මම තිසරණ සහිත අටසිල් ඉල්ලමි. මට අනුකම්පා කොට සිල් දෙනු මැනවි.

දසසිල් ඉල්ලීමේ දී

ඔබගේ අහං හතෙහි නිසරණෙන් සඳහා ගහටු දසසිලං ධම්මං යාවාමි අනුගහං කතවා සිලං දෙප් මෙ හතෙහි

තේරුම:

අවසරයි ස්වාමිනි. මම නිසරණ සහිත ගිහි දසසිල් ඉල්ලමි. මට අනුකම්පා කොට සිල් දෙනු මැනවි.

සිල් සමාදන් කරවන හාමුදුරුවන් වහන්සේ අවසානයේදී සිල් සමාදන් වූ අයට අනුශාසනාවක් කරනවා. ඒ සඳහා භාවිත කරන පාලි පාඨයයි මේ.

නිසරණෙන් සඳහා පඤ්ච සිලං/ අට්ඨංග සිලං/ ගහටු දසසිලං ධම්මං සාධුකං සුරකිතං කතවා අප්පමාදෙන සමපාදෙප්.

තේරුම:

නිසරණ සහිත පන්සිල්/ අටසිල්/ දසසිල් මනාව රැකගෙන අප්‍රමාදීව කටයුතු කරන්න.

සාමණේර දසසිලය

ආ..... සමන් ඔබ මීට ගොඩක් කලින් එවපු ලිපියක අහල එවල තිබුණ නේද මම මහණ වුණේ සිල් කියක් සමාදන් වෙලා ද කියලා?

ඔන්න, ඒකට උත්තරයක් දෙන්න දැන් හොඳම වෙලාව. මම සමාදන් වෙලා ආරක්‍ෂා කරන්නෙත් ඔය දස සිලයමයි. වෙනසකට ඇත්තේ එක් එක් ශික්‍ෂා පදය සමාදන් වීමේදී “සිකාපදං” යන තැනින් නවත්වා සියලු සිල්පද කියා අවසානයේ දී

“ඉමානි දසසිකාපදනි සමාදියාමි”

යනුවෙන් සමාදන් වීම යි. එයින් සියලු ශික්ෂා පද එකට බැඳ තැබීමක් සිදු කෙරේ. ඒ අනුව එක් ශික්ෂා පදයක් හෝ කැඩීමෙන් සියලු ශික්ෂා පද අහෝසි වී යයි.

ගිහිගෙයින් වෙන් වෙලා පැවිදි බිමට ඇතුළත් වූ අය එම දසසිල් සමාදන් වන විට, ඒකට කියන්නේ “සාමණේර දසසිලය” කියල යි.

ඉතින් හිතවත් සමන්, මා හිතනව ඔබට දැනගන්න අටසිල් දසසිල් ගැන ගොඩාක් තොරතුරු ලිව්වා කියලා. මේ වාගේ දේවල්, ඕන දෙයක් මගෙන් අහලා එවන්න. මම කියලා දෙන්නම්. අදට නවතිමි.

ඔබට නැවතත් තිසරණ සරණ ප්‍රාර්ථනා කරමි.

මෙයට,
හිතවත්,
සුනීත පොඩිහාමුදුරුවෝ.

ක්‍රියාකාරකම 19.1

පහත වාක්‍යවලට අදාළ නිවැරදි පිළිතුරු තෝරා යටින් ඉරක් අඳින්න.

1. ජාතරූප රජත පටිගහණ සිල්පදය ඇත්තේ (පන්සිල්/ අටසිල්/ දසසිල්) වලය.
2. දසසිල් සමාදන් කරවීමට සුදුසු නොවන්නේ, (හාමුදුරුවන්/ දසසිල් ලාභි උපාසක උපාසිකාවරු/ අටසිල් ලාභි උපාසක උපාසිකාවරු) ය.
3. විකාල හෝජනා සිල් පදය රැකීමෙන් (ආහාර අපහසුතාවලින් වැළකිය හැක./ නිහතමානි විය හැක./ ආශාව මැඩ ගත හැක.)
4. පෙහෙවස් සමාදන් වීම යනු (බුන්මවාරි වීමයි/ නිත්‍යසිලය රැකීමයි/ පෝයට සිල් සමාදන් වීමයි)
5. දසසිල් සමාදන් වූ ගිහියෙකුට (හොඳ ගිහි ජීවිතයක් ගත කළ හැක/ හොඳ පැවිදි ජීවිතයක් ගත කළ හැක/ නිවණට අවශ්‍ය පිළිවෙත් පහසුවෙන් රැකිය හැක.)

පුහුණුවට

වතනං න පරිපුරෙනො
න සීලං පරිපුරති
අසුඛධසීලො දුපපකෙඤ්ඤා
දුක්ඛා න පරිමුච්චති

වත් පිළිවෙත් නොකරන්නාගේ සීලය නොපිරෙයි. දුසිල්වත් මෝඩයා දුකින් නො මිදේ.

කිකීව අණඛං වමරී ව වාළඨිං
පියං ව පුතනං නයනං ව එකකං
තථෙව සීලං අනුරක්ඛමානකා
සුපෙසලා හොථ සද සගාරවා

කිරලා සිය බිත්තර මෙන් ද සෙමෙර මුවා සිය වලිගය මෙන් ද මව එකම පුතු මෙන් ද එක් ඇසක් ඇත්තා එම ඇස මෙන් ද ගෞරව සහිතව සිල් රකිමින් හැම කල්හි සංවර වවී.

ජීවිතයට ඔවදනක්

තමන්ගේ මෝඩ බව
තමන්ට වැටහේ ද එයම
ඔහුගේ පණ්ඩිත බවේ
ලක්ෂණයකි.